

Modernizációs kényszer a francia élelmiszer-gazdaságban

A francia mezőgazdaság általános állapotáról tartott konferencián elhangzottak fényében kijelenthető, hogy a mezőgazdaság, mint ágazat modernizációjának és versenyképessé tételének záloga a szakma szerint a következőkben rejlik:

- a szakmaközi szervezetek megerősítése, működésük hatékonnyá tétele,
- elengedhetetlen a fiskális rendszer reformja, a fölösleges, vagy a versenyképességet fékező terhek eltörlése,
- eredményes termés- és jövedelem-biztosítási rendszer kidolgozása és alkalmazása,
- a munkabérre rakódó terhek és általában a bérköltségek csökkentése,
- az élelmiszer-kivitel növelése, új piacok megszerzése (elsősorban Ázsia, Dél-Amerika),
- az élelmiszer-iparban a vállalati innováció erősítése (ideértve a szociális innovációt is), ezen keresztül a cégek versenyképességének növelése,
- a társadalom táplálkozásának minőségi javítása.

Az elsősorban az FNSEA kezdeményezésére és szervezésében megtartott, a francia mezőgazdaság általános állapotáról szólót párizsi konferencia három fő terület elemzését tűzte napirendre: munkaerő-piac, modernizáció, a jogszabályi és adminisztrációs környezet egyszerűsítése. A mezőgazdaság modernizációs kérdései között az egyes ágazatok versenyképessége, a modernizációt elősegítő beruházások finanszírozása és a kockázatkezelés kapott teret.

Jean-Bernard BAYARD, a [FranceAgriMer](#) elnöke a legfontosabbnak a szakmaközi egyeztetéseket és a szakmaközi szervezetek megerősítését tartotta, meglátása szerint csak ezeken keresztül lehet érdem eredményeket elérni. Ide tartozik a szakmaközi megállapodások kiterjesztésének intézménye is, ami pillanatnyilag átmeneti helyzetben van, mivel a régi nemzeti szabályozás már nincs érvényben, az újat magában foglaló, a mezőgazdaság jövőjével kapcsolatos [törvény \(projet de loi pour l'avenir de l'agriculture, de l'alimentation et de la forêt\)](#) viszont még nem lépett életbe. Nagyon finom kritikával érintette a kérdéses jogszabály-tervezet szakmaközi szervezetekkel kapcsolatos részét és érezte, nem tartaná szerencsésnek, ha a változások nyomán lehetőség lenne a szakmaközi szervezetek munkájának belülről történő blokkolására. *Ezzel kapcsolatosan Xavier beulin FNSEA-elnök egy nappal korábban kifejtette: teljességgel elfogadhatatlan, hogy a kormány helyet akar adni a kisebbségi szakszervezeteknek ezekben a testületekben. A maga részéről korábban sem volt ellenére, hogy a kisebbségi szakszervezetek kapjanak képviseletet, de azt kezdettől fogva ellenezte, hogy ez olyan formában történjen meg, hogy ezeknek lehetőségük legyen a szakmaközi szervezetek munkájának ellehetetlenítésére.* Elengedhetetlen a fiskális rendszer reformja, a fölösleges, vagy a versenyképességet fékező terhek eltörlése.

Jean-Yves DAGES, a Groupama elnöke a biztosítók szemszögéből vizsgálva a helyzetet egyértelműen támogatta minden olyan kezdeményezést, ami a termelés kockázatainak csökkentését szolgálja, így például a neuralgikus kérdésnek számító dombvidéki tározók létesítését vagy a vízelvezető árkok tisztítása körül föllángolt vita megnyugtató lezárását. Szerinte ezek egyszerűen és gyorsan rendezhetők lennének, ha meg lenne a szükséges politikai bátorság. A termésbiztosítási rendszer szerinte jelen formájában nem felel meg a gazdaságok méretének, struktúrájának, valamint hiányzik a kellő szintű állami (anyagi) támogatás is ahhoz, hogy a biztosítók közreműködésével egy valóban hatékony rendszert lehessen működtetni.

Jérôme FOUCAULT, a francia élelmiszer-földolgozók országos szövetségének ([ANIA](#)) alelnöke és Philippe MANGIN, a francia mezőgazdasági szervezetek országos szövetségének ([Coop de France](#)) elnöke szerint a modernizáció nem lehet sikeres, ha nem történik érdemi előrelépés a munkabérre rakódó terhek és általában a bérköltségek csökkentése terén és nem biztosítanak egyenlő feltételeket a gazdaság minden szereplőjének. Ez alatt egyaránt érteni kell a versenyképességi és munkahely-teremtési adóhitel intézményét ([crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi](#), CICE), amit a szervezetek egyelőre csak korlátozottan tudnak kihasználni és a nehéz tehergépjárművekre kivetni tervezett környezetvédelmi adót (*écotaxe*). Ez utóbbi jelen formájában elsősorban a régiók gazdaságét bünteti, az pedig teljességgel elfogadhatatlan, hogy míg a kivetés indoka a közútnak alternatívát kínáló áruszállítási infrastruktúrák fejlesztése, a vasút esetében nem a teherszállítás, hanem a személyszállítást szolgáló nagysebességű pályák fejlesztése kap forrásokat, a vízi szállításban pedig leállították a [Canal Seine-Nord](#) építésének előkészítését. Ami a kereskedelemmel való kapcsolatokat illeti, Mangin szerint a legnagyobb probléma, hogy az egyes szereplők nem ugyanolyan tárgyalási pozíciókkal bírnak, a legrosszabb helyzetben a gazdák vannak. Elengedhetetlennek tartja egy olyan szerződéses kapcsolati rendszer megteremtését, ahol a termelési költségek és azok esetleges emelkedése igazságosan szétteríthető a termékpályák összes szereplőjére.

A kerekasztal-beszélgetés legellentmondásosabb résztvevője Jérôme BEDIER, a Carrefour-csoport főtitkára volt, aki látszólag egyetértett a termékpályák minden szereplőjének összefogásával, együttműködésével, de egyben azonnal jelezte, hogy sajnálatos módon egy kíméletlen árharc van a terepen, ami ugyan senkinek sem jó, de kénytelenek benne részt venni, így lehetőségeik korlátozottak. Miután a hallgatóságból valaki hangosan „visszaküldte a saját Carrefour-jába”, sértődötten hallgatóságba burkolózott.

Guillaume GAROT, élelmiszer-gazdaságért felelős államtitkár elsősorban az ágazati szereplők versenyképességének javítása mellett szállt síkra és aláhúzta, nem létezhet egy „egészséges mezőgazdaság”, ha nincs egy ugyanilyen állapotú élelmiszer-földolgozás mellette. Aláhúzta, az ország az ötödik helyre csúszott vissza a legnagyobb élelmiszer-exportáló országok világranglistáján, ezért elengedhetetlen a teljes körű összefogás, csak így lehet az elvesztett második helyet 10 éves időtávon visszaszerezni. Hangsúlyozta, elengedhetetlen az egyes termékpályák résztvevői között a „win-win” partnerség megteremtése, a szakmaközi szervezetek szerepének, erejének növelése és a kereskedelmi kapcsolatok kiegyenlítetté tétele. Kifejtette, konszenzus nélkül nem lehet érdemben előrelépni, ehhez azonban elengedhetetlen az innováció táján értelmezett erősítése is.

A jövőre vonatkozó prioritások között Garot első helyen az export növelését nevezte meg, szerinte ez a munkahely-teremtés és a jelenlegi munkahelyek megtartása szempontjából hatalmas jelentőséggel bír – a számítások szerint az élelmiszer-export 1 milliárd eurós növelése 10 ezer munkahely megtartását/teremtését jelenti. Elsődleges célterület Ázsia, ezen belül is Kína és Korea, de megjelent a színen Dél-Amerika (Brazília), Afrika (itt főként Elefántcsontpart és a kakaó a prioritás), valamint Közép-Ázsia, ezen belül Azerbajdzsán. Hangsúlyozta, Nicole Bricq külkereskedelmi miniszterrel mindent elkövetnek az export-ösztönzés terén, céljuk, hogy tíz éves távlatban Franciaország újra Európa legnagyobb élelmiszer-exportőre legyen. Mint fogalmazott, „nincs tiltott ország”... Hozzátette, a François Hollande köztársasági elnök által bejelentett 34 tételes ipar-fejlesztési terv-csomagból egy tétel az élelmiszer-gazdaságot érinti, ennek sikere érdekében elengedhetetlen minden

lehetséges finanszírozó ([állami befektetési bank](http://www.bpifrance.fr/)¹ – BPI -, régiók, vállalati szféra) együttműködése.

Második prioritás az innováció támogatása, ugyanis a vállalati versenyképesség csak ezen keresztül növelhető érdemben. Emlékeztette a hallgatóságot arra, hogy megjelent az ezt támogató pályázati felhívás, amin minden vállalat indulhatott mérettől vagy más jellemzőtől függetlenül. A program segítségével komoly fejlesztéseket szeretnének elérni a vágóhidak, a hűtési lánc, az intelligens csomagolás, valamint a funkcionális, azaz elsősorban speciális fogyasztói köröket (pl. idősek, sportolók) kiszolgáló élelmiszer-fejlesztés terén, az első fordulóban erre 750 millió euró forrást biztosítottak. Garot kitért a szociális innováció fontosságára is, olvasatában ez elsősorban a munka-körülmények könnyebbé tételét jelenti például olyan területeken, mint a hűtőipar vagy a vágóhidak. A szociális innováció sikerétől nem csak azt remélik, hogy a munkavállalók munka- és közvetve életkörülményeik jobbak lesznek, hanem azt, hogy érdemben javul a mezőgazdasági és élelmiszeripari szakmák fiatalok és munkakeresők, általában véve pedig a társadalom általi megítélése. Az ezzel kapcsolatos konzultációk hamarosan megkezdődnek, az első konkrét elképzeléseket az államtitkár nyár elejére várja, a munka szerves részét képezi a szakoktatás ezzel kapcsolatos feladatainak áttekintése is.

Harmadik prioritás a táplálkozás minősége, ahol a fő cél a fogyasztók minél eredményesebb tájékoztatása, meggyőzése, összhangban a nemzeti ételmezési program (PNA) célkitűzéseivel. Az érdemi eredményekhez elengedhetetlen az ágazat kollektív részvétele, reményeik szerint az erőfeszítéseknek köszönhetően a társadalom mind nagyobb hányada számára lesz elérhető a nem csak mennyiségi, de minőségi szempontból is kielégítő táplálkozás

Somogyi Norbert, Párizs

---

¹ <http://www.bpifrance.fr/>